

Discurs d'odi i desinformació

L'estatus real o el tracte de les dones en contextos socialistes

Aquest recurs educatiu obert (REA) ofereix una perspectiva històrica sobre les façanes invisibles del totalitarisme i el paper de les dones al seu interior. El seu objectiu és fomentar la reflexió crítica sobre el poder del discurs d'odi, la desinformació i la informació errònia com a eines de propaganda utilitzades per modelar la ideologia i suprimir-ne la dissidència.

Públic objectiu: 🇪🇺 Personal de Biblioteques, 🧑🏫 Professorat, 🎓 Estudiantat

1. CONCEPTES CLAU (DEFINICIONS)

- El discurso de odio, la desinformación y la información errónea son formas distintas de comunicación dañina.
- No existen definiciones universalmente aceptadas para estos términos.
- Las definiciones varían según los contextos legal, académico y de políticas públicas.

Discurso de odio

Cualquier tipo de comunicación, ya sea verbal, escrita o mediante comportamiento, que ataque o utilice un lenguaje peyorativo o discriminatorio en referencia a una persona o grupo, basado en quiénes son — es decir, en su religión, etnia, nacionalidad, raza, color, ascendencia, género u otro factor de identidad.

Desinformación vs. información errónea

La información errónea se refiere a la difusión involuntaria de información falsa o engañosa, mientras que la desinformación es la creación y difusión deliberada de falsedades con la intención de causar daño.

2. EXEMPLES DE DISCURS D'ODI I DESINFORMACIÓ DE GÈNERE:

Igualtat en les paraules, desigualtat a la pràctica

Discurs d'odi (segons allò implicat pel marc ideològic)

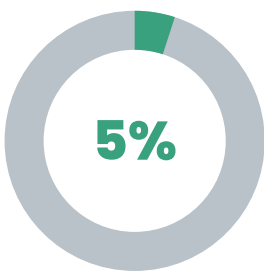
- Etiquetatge ideològic → “Feminisme burgès” usat per desacreditar les demandes feministes com a antisocialistes.
- Deshumanització de les dones → Les dones reduïdes a rols (treballadora, mare, ciutadana); s'esborra la individualitat.
- Exemple: “Dona” definida com una categoria funcional.
 - Coerció nacionalista → La maternitat presentada com a deure cap a l'Estat.
 - Lema: “Més fills per a cada família búlgara...”

Informació errònia i desinformació (com a mecanismes de control):

- La “qüestió de la dona resolta” → Propagació de la falsa afirmació que la igualtat de gènere s'havia assolit completament després del 1944, ocultant problemes persistents.
- Negació dels problemes → La ideologia oficial es nega a reconèixer la “segona jornada” i els conflictes reals entre els rols públics i privats de les dones.
- Retòrica funcionalista → Redefinició de la maternitat com a “funció social” per servir els objectius de l'Estat, ocultant la càrrega real sobre les dones.
- Supressió de dades → Control de la investigació i del discurs públic per amagar la magnitud dels problemes socials, com la crisi demogràfica.
- Cooptació del llenguatge → Ús de termes com “democratització” i “enfocament científic” per legitimar polítiques que mantenien un estricte control del partit.

Lideratge i poder polític

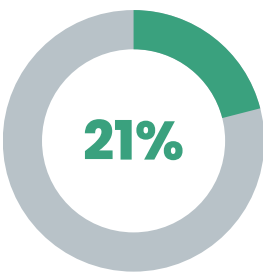
ESTADÍSTIQUES

Acadèmia:

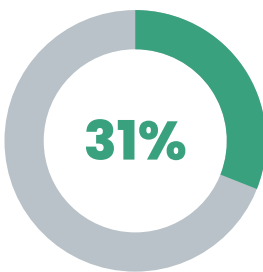
- Catedràtiques: 5 % dones (principis dels anys 70)
- Professores assistents: 29 % dones
- Professores associades: 10% dones

(Todorov, 1962, p. 5)

Parlament Nacional:

- Dècada de 1960: 20% de dones al Parlament búlgar
- Dècada de 1980: 21% de dones

Càrrecs de gestió:

- 1989: Les dones ocupaven el 31% dels llocs directius

(Anachkova, 1995, p. 5)

Periodisme:

1962: El 15% dels membres del sindicat de periodistes eren dones

REFERÈNCIES

Sharkova, Savina. *The Socialist Woman Between the Public and the Private (1967-1973): Visions, Contradictions and Political Actions during the Socialism in Bulgaria*. URI: <http://hdl.handle.net/10506/474>

Sternadori, Miglena. *Heroines Under Control: Unexpected Portrayals of Women in the Organ of the Bulgarian Communist Party, 1944–1989*. 2013. DOI: [10.1080/07491409.2013.795510](https://doi.org/10.1080/07491409.2013.795510)

UNESCO. 2025. Global Education Monitoring Report: Gender report – Women lead for learning. DOI: [10.54676/DEOD4878](https://doi.org/10.54676/DEOD4878)

Wardle, Claire. A Conceptual Analysis of the Overlaps and Differences between Hate Speech, Misinformation and Disinformation. 2024. URI: <https://share.google/amg1Tn1Qd71hNgC3H>

Context del projecte GEDIS

Aquest recurs forma part del projecte europeu GEDIS (Gender Diversity in Information Science), que promou eines educatives obertes per abordar les desigualtats de gènere en l'educació superior, amb un èmfasi especial en les disciplines relacionades amb la informació i la documentació. Aquest material educatiu s'ha desenvolupat en el marc de la Summer School Barcelona, dins del projecte GEDIS.